

İki Ölüm Tuzağı: Emperyalistlere ya da Emperyalizme Karşı İslami Direniş Bel Bağlamak

07.11.2024 • İran Komünist Partisi MLM • Yeni Komünizm

Editörün notu: Aşağıdaki makale **İran Komünist Partisi (MLM)**'ye ait olan cpimlm.org internet sitesinde ve yayın organı *Atash* içerisinde Kasım 2024 156. sayısında yayınlanmıştır. Revcom.us gönüllüleri tarafından İngilizce'ye çevrilmiş ve köşeli parantez içinde açıklayıcı bilgiler eklenmiş, Yeni Komünizm Kolektifi tarafından da İngilizceden Türkçe'ye çevrilmiştir.

ABD emperyalizmi Ortadoğu halkları karşısında yeni bir savaşlar serisine girişmiştir ve İran da bunun ortasında bulunmaktadır. Ortadoğu'daki ABD savaşları, ABD'nin bu bölge halkları üzerindeki emperyalist baskı politikasının bir devamıdır.

Emperyalizmin "Üçüncü Dünya" ülkeleri ile daimî ve yapısal ilişki biçimi baskı üzerine olmakla beraber bazen bir hükümeti değiştirmek için askeri darbelerden açıkça askeri saldırılara kadar daha direkt müdahalelere de evrilebilmektedir. Emperyalizm devamlı olarak "ulusal" boyun eğdirmeyi dayatma zorunluluğuna sahiptir çünkü ülkeleri ve onların ezilen halk nüfuslarını boyunduruğu altına almak emperyalist kapitalist sistemin hayati ve stratejik parçalarından biri, metabolizmasının da önemli bir parçasıdır.

Ezilen ülkelerdeki farklı sınıfların ve kesimlerin bu boyunduruğa girme durumuna verdikleri tepkiler farklıdır. Halk kitleleri çoğu zaman bu baskıya cevap olarak emperyalist baskıya karşı mücadele ettiğini iddia eden bir politik akımdan diğerine savrulup, bu akımların platformlarının asla bu boyunduruktan kurtuluşa götürmeyeceği gerçeğinin farkında olmadan peşlerinden koşmaya başlar.

Bugün, İran'ın tarihinde kritik bir dönüm noktasında bulunmaktayız. Toplumumuzun ezilmiş ve sömürülmüş kesimleri, işçiler ve emekçiler, toplumumuzun orta kesimleri -özellikle de öğrenciler- bu sistemden gerçekten kurtuluş için emperyalizme karşı mücadelede hangi "yolların" veya politik platformların önderlik edebileceğinin ve hangilerinin edemeyeceğinin farkında olmalı ve bunları belirleyebilmeliler. Teori ve tarihsel tecrübeler kanıtıyor ki bu emperyalist baskıdan kurtuluşun yolunu açabilecek bir gücü oluşturabilecek tek bir platform vardır, bu da emperyalizm karşıtı mücadeleyi sosyalist bir devlet ve toplumun kurulması için komünist devrimin çerçevesi içerisinde ilerletmektir. Bu tarihsel dönüm noktasında bu yolun ve onun haritasının dikkate alınmaması tekrardan toplum içerisinde gerçek ve ilerici potansiyeli olan güçlerin yıkımıyla sonuçlanacaktır.

İran halkının şanssızlığı, bu dönüm noktasında İran devletinin aynı anda ABD emperyalistleri tarafından da saldırı altında olmasıdır. Yani bir tarafta 45 yıllık yönetiminde elleri halk kitlelerinin kanına bulanmış devlet, şimdi utanmaksızın bir gerici milliyetçilik algısı yaratarak bu aynı kitlelerin desteğini kazanmaya çalışmaktadır. Diğer taraftan, ABD ve İsrail emperyalistleri ise İran halkının İran İslam Cumhuriyeti'ne (İİC) olan nefretini kullanarak Ortadoğu'da işledikleri suçlar ve İran'a karşı çıkartabilecekleri bir saldırı veya savaş için destek kazanmaya çalışmaktadır. Bu iki ölüm tuzağının aksine önümüzde sadece bir özgürleştirici program ve yol vardır ve bu yolun iki kararlaştırıcı ve birbirinden ayrılamaz parçası bulunmaktadır: İİC'nin devrilmesi ve emperyalist baskıya karşı ateşli bir mücadele verilmesi.

ABD emperyalizmi ile İİC arasındaki çelişkiler asla İran'ın gizli hamleler, ekonomik zorbalıklar, askeri saldırılar ve ABD ve diğer güçler tarafından istilalar gibi yollarla boyunduruk altına alınmasının 100 yıldan fazla bir süredir küresel emperyalizmin kumaşına derinden işlenmiş olduğu gerçeğini saklamamalıdır. Bu ilişki ve tarih ABD emperyalizmi veya onun vekili İsrail tarafından İran'da çıkartılabilecek bir savaşın altında yatan temel faktördür.

2. Dünya Savaşı sonrasındaki dönemin tümü boyunca ABD İran'daki durumu şekillendiren tüm politik olayların içerisinde rol almıştır. (Amir Hassanpour tarafından yazılan 1952-1953 tarihli *The Revolt of the Shekaryan Peasants* kitabında bunlar anlatılmaktadır) ABD rolünün başka bir örneği [seçilmiş Başbakan] Mossadegh'e karşı yapılan darbedir. 19 Ağustos 1953 tarihli

darbenin gerçek motivasyonu bir CIA belgesinde anlatılmaktadır: “Mossadegh’in hükümetinin sonunu getirmek ve yerine Şah ve başbakan olarak [General] Zahedi tarafından yönetilecek Batı yanlısı bir hükümeti başa geçirmek”. 1953 darbesi ABD’nin [İran’da] baskın güç haline gelmesinin yolunu açmıştır. 1953 darbesinin ardından Mossadegh’in [petrol endüstrisini] ulusallaştırma planları durdurulmuş ve ardından iptal edilmiştir. ABD petrol devleri masada İngiltere’nin yerini almış ve İran’daki yağmadan beslenerek büyük gelirler elde etmiştir. Bu darbe aynı zamanda ABD’nin artık Ortadoğu’daki en büyük emperyalist zorba olduğunu bildirmiş ve bölgedeki diğer hükümetlere bir uyarı teşkil etmiştir. Filistin topraklarında İsrail sömürge devletinin kurulması da aynı amaca hizmet etmektedir.¹

ABD, [Mohammad Reza] Şah’ın rejimine karşı devrimci ayaklanmanın bastırılmasında önemli bir rol oynadı. Şah’ın rejimine karşı 1978 ayaklanmasına kadar gidecek politik mücadelenin artmasından alarma geçen ABD emperyalizmi, Batı’nın 7 endüstriyelmiş ülkesiyle birlikte Humeyni’nin başını çektiği İslami köktencilerin gücü ele geçirmesinin yolunu yaptı. Bu emperyalistler, Şah’ın rejiminin artık onların Ortadoğu’daki egemenliğini koruyamayacağını görebiliyorlardı ve bunun yerine İran’ın Şah altında inşa ettikleri devlet yapısını, ekonomik altyapısını ve askeri ve güvenlik belkemiğini İslami köktencilere emanet edebileceklerine karar verdiler. İslami köktencileri müttefik olarak görmelerinin sebebi onların da emperyalistler kadar komünistlerin katledilmesinde ve işçiler, köylüler ve kadınlar tarafından ayaklanmaların ve öğrencilerin, entelektüellerin ve ezilmiş ulusların hareketlerinin bastırılmasında kararlı olduklarını gördüler ve bu İslami köktenciler aynı zamanda Ortadoğu’da ABD egemenliğine meydan okuyan Sovyet emperyalist çıkarlarının genişlemesine karşı bir bariyer görevi de göreceklerdi.

[Ayetullah] Humeyni tarafından önderlik edilen İslami köktenciler hızlıca her kesimden kitleleri hedefleyen kanlı katliamlara girişti ve İİC’ye “bağlılık yemini” eden Sovyetlerle ilişkili akıma [örneğin Tudeh Partisi] bile acımadı. İİC, küresel kapitalist sistemden kopmanın aksine İran’ı daha da derinden bu sisteme entegre ederek, küresel kapitalist sisteme bağımlı büyük kapitalist sınıfın devleti olarak kendini artan derecede konsolide etmiştir.

Bütün bunlara rağmen İİC'nin kendisini "Amerika karşıtı" olarak sunarak meşruiyet kazanması ABD için hiçbir zaman kabul edilebilir bir şey değildi. İİC'nin ABD'ye bağımlı ülkelerde Şii köktenci kuvvetleri güçlendirici hamleler yapması da kabul edilebilir bir şey değildi. ABD için en kabul edilemeyecek olan da İİC'nin İsrail'i -ABD'nin bölgedeki başlıca askeri üssü- "İslam topraklarındaki işgalciler" olarak hedef almasıydı. Bunun üstüne, son on yılda İran, ABD'nin iki rakibiyle yani emperyalist Çin ve Rus güçleriyle ittifak kurma yönünde adımlar attı.

Zararlı ve Gerici Politik Kutuplaştırma

İİC ve ABD emperyalizmi arasındaki çelişkiler farklı zamanlarda yoğunlaşmışlardır ve bu da ABD'nin Ortadoğu'daki emperyalist savaşlarının İran'ı da içerek şekilde genişlemesine yol açmıştır. Günümüzde yine böyle bir yol ayrımına gelmiş bulunmaktayız. Bu çelişkiler her zaman İİC'nin ve ABD emperyalizminin doğaları üzerine halk kitleleri arasında ve daha da bariz olarak entelektüeller ve çeşitli politik akımlar arasında kafa karışıklığına yol açmıştır. Bazıları İİC'yi emperyalist baskıya karşı bir "direniş" duvarı olarak görmüş, diğerleri ise ABD emperyalizmini ve diğer Batı emperyalist güçlerini "demokrasinin" tedarikçileri ve "özgürlük ve refah" kaynakları olarak görmüştür. Halk kitleleri arasında bir veya diğer kutbun göreceli nüfuzu zaman içerisinde dalgalı bir profil izlediği gibi entelektüeller ve politik aktivistler arasında da bu dalgalanmalar söz konusu olmuştur.

Özellikle "Kadın, Yaşam, Özgürlük" hareketinde, emperyalistlerin İİC'nin kökünü kazıyacağı güçlü bir eğilim olmuştur ve bundan öncesinde de, sadece öfkeli halk kitleleri içerisinde değil, insan hakları aktivistleri ve çeşitli toplumsal hareket içerisinde de (Rıza Pehlevi [önceki Şah'ın oğlu] gibi Batılı emperyalistlerle ilişkili politik akımlardan bahsetmiyoruz bile) bu eğilim söz konusudur. Gazze'deki soykırımın başlangıcı ve İsrail'in Lübnan'daki Hizbullah İslamcı güçlerine saldırılarıyla birlikte halk kitleleri içerisinde pek çok kişinin İsrail ve ABD'yi desteklediğini ve onların "İran'a saldırmasını" istediklerini görüyoruz.

Diğer yandan öğrenciler ve demokratik entelektüeller arasında İİC, Gazze'de Hamas, Lübnan'da Hizbullah gibi güçlerin "emperyalizm karşıtı direnişi" ile müttefiklik eğilimi konsolide olmaktadır, bu "Collective Call to Action: Against the 'New Order' Being Imposed on the Middle East" [Ortadoğu'da Dayatılan 'Yeni Düzene' Karşı Toplu Hareket Çağrısı]² bildirisinde de

yansıtılmaktadır. Burada “Direniş Cephesi” içindeki devlet aktörlerinden bahsetmiyoruz, aksine “Toplu Hareket Çağrısı” içerisinde yansıtılan ve rejimin devlet kontrolündeki medya kuruluşları yoluyla dağıtıp yaydığı, devlete karşı olan politik aktivistler ve entelektüellerin bir kesimiyle (Direniş Cephesi) devlet içindeki reformcuların arasında oluşmakta olan bir “ulusal konsensustan” bahsediyoruz.

Basitçe söylemek gerekirse hem İİC hem de emperyalistler toplumun entelektüellerinin ve fikir oluşturucularının desteğini kazanmak için mücadele ediyor. Bu, halkın çıkarlarına ve “Toplu Hareket Çağrısı’na” imza atan pek çok demokratik entelektüelin de ortak gayesi olan bir geleceğe karşı güçlü bir şekilde hizmet eden kutuplaştırılmış bir politik hizalanmaya sebep olmaktadır.

Ortadoğu’nun ve genel olarak da “Üçüncü Dünya’nın” tarihinde emperyalist baskılara, darbelere ve emperyalist savaflara karşı direniş ilerici olduğunda bile başarısızlığa mahkumdu. Örneğin İran’da emperyalistlerin 1953 darbesinin hedefi Batı’nın emperyalist kapitalist sistemi içerisinde hareket edecek ulusal kapitalist bir toplum kurmak olan Dr. Mossadegh’in Ulusal Cephe hükümetinin direnişiydi. Ho Chi Minh ve Vietnam İşçi Partisi tarafından önderlik edilen Vietnam Savaşı [ABD’den kurtulma savaşı] devrimci bir karaktere sahipti. O parti ve liderleri devrimci komünistler olmasa bile [o zamanlar devrimci olan] sosyalist Çin ile müttefiklik içerisindeydiler. Yine de halk kitlelerinin büyük fedakarlıklarına rağmen [Vietnam İşçi Partisi’nin] hedefleri ve çerçevesi küresel kapitalist sistemin önderliğinde ve ona bağlı bir toplumun kuruluşuyla ve buna bağlı toplumsal ilişkilerin yeniden üretilmesiyle sonuçlanmıştı. Şili’de ABD darbesinin hedefinde darbeye karşı direnirken öldürülen Dr. Allende vardı. Mossadegh gibi Allende ve onun platformu da ABD ile yüzleşip emperyalist kapitalist sistemden kopmayı başaramadılar. Bütün bu direniş mücadeleleri ilerici olsalar da emperyalist kapitalist sistemden ve bu ülkelerdeki emperyalist kapitalizm sistemine bağımlı olan kapitalist sınıftan tamamen kopmayı amaçlayan devrimci hedeflere sahip değildi. Afrika ve Ortadoğu içerisindeki “sömürgecilik karşıtı savaşılar” tarafından yaratılan korkunç baskıcı toplumlara bakmak, bu analizin 2. Dünya Savaşı sonrasındaki sömürgecilik karşıtı mücadelelerin geneli için de doğru olduğunu görmeye yeterlidir.

Devrimci bir platform temelinde gerçekleşen ve başarılı olan tek emperyalizm karşıtı direniş [Mao Zedong önderliğindeki] Çin Devrimi'ydi ve bu devrim sosyalist bir toplum kurma hedefinin temelinde, bu hedefe ulaşabilecek bir stratejiyle ve bu hedef doğrultusunda bir [komünist] önderlikle gerçekleştirilmiştir. Bu devrim, bu çağda emperyalist baskıdan kurtuluşun sadece komünist devrimin stratejisi ve sosyalist bir toplumun yaratılması temelinde mümkün olduğunu kanıtlamıştır.

Ne Yapılması Gerekıyor? Gerçek Bir Devrimin Kapıları Nasıl Açılır?

İnsanların yukarıdaki hakikatler hakkındaki düşüncelerini milyonlar ölçeğinde değiştirmek birincil ve en önemli meseledir. Halk, Filistin ve Lübnan'da ABD ve İsrail tarafından işlenen suçlara herhangi bir destek vermemeleri konusunda -İran İslam Cumhuriyeti'nin ikiyüzlü oyunlarından etkilenmeden ve Hamas ve Hizbullah'ın gerici bakış açılarını eleştirmekten geri adım atmadan, İran İslam Cumhuriyeti'ni devirme hedefinden geri adım atmadan- uyarılmalıdır. Halkla açık bir şekilde konuşulmalıdır: Eğer Gazze'deki her katliamdan rahatsız olmuyorsanız, uyandırılmanız gerekiyor! Gazze, Tahran'dan çok uzakta değildir. Ama Ortadoğu'da değil de Latin Amerika'da olsaydı bile, bu kapitalizm-emperyalizm sisteminin kaynayan kazanında neyin piştiğini bilmek bizim, ve bütün dünya için, önemlidir. ABD ve İsrail emperyalizmi İran'daki herkes için gelecektir. Ve o zaman bu dünyanın gerçekliğini anlamak ve sadece İran halkını değil, tüm insanlığı bu mutlak dehşetten kurtarmaya çalışmak için çok geç olacak.

Joe Biden Amerikan tarihindeki en suçlu başkanlardan biri. İsrail'e Gazze halkını özgürce katletmesi için bütün özgürlükleri tanımıştır. Bir yıl içerisinde, Gazze halkının katliamını ilerletmek adına İsrail'e 50 bin ton ölümcül silah ve 70 bin tondan fazla bomba sağlamıştır. Emperyalizm demek dünyanın dört bir yanındaki milyarlarca işçinin yaşamının son damlasına kadar emmek demektir; ezilen ve sömürülen insanlığın öfkesini bastırmak için şiddet ve vahşet kullanmak demektir. İran İslam Cumhuriyeti'nin (İİC) zalim, acımasız ve çürümüş doğası, emperyalizmin ürettiklerinin küçük bir örneğidir. Emperyalizmin şiddeti ve acımasızlığı, baskıcı rejimler kurmaktan, en gelişmiş kitle katliam silahlarıyla toplu katliam yapmaya, büyük şehirleri farelerin bile yuva yapamayacağı bir toz ve bükülmüş metal yığına dönüştürmeye kadar uzanır.

Elbette arkalarında yıkılmış topraklar, parçalanmış bedenler ve evinden olmuş, yerinden edilmiş insanlar bıraktıktan sonra hayatta kalanlara “refah” ve “demokrasi” getireceklerine dair boş vaatlerde bulunuyorlar. Devrim Muhafızları komutanlarının böbürlenmeleri ve Ayetullah Hamaney'nin faşist müritlerinin İİC'yi tehlikeli füze saldırıları düzenlediği için alkışlayan iğrenç tavırları, okul çağındaki kız çocuklarını kimyasal bombalarla gazlayan çürümüş mollalar şimdi de “Dünya'nın yarısı ölse ne olur!” diyor. Bu sınırları alt üst eden ve nefret uyandıran bir durumdur ve İsrail'in işlediği suçları desteklemek için yapılan cahilce kutlamalar ve ayak sürümeler de bunun yansımasıdır. Halkımıza: “Bu tür düşünce ve ideolojiler sizi ezenlere yakışır, size değil!” denebilmelidir. İsrail ve ABD'nin savaş çığırtkanlığına karşı kitlesel ve ciddi bir hareket başlatmak ve İran'ın İsrail ve ABD ile savaşa girme yönündeki herhangi bir hamlesine, bu savaştaki aktörlerin tüm kültürel ve üstyapı tezahürlerinin teşhir edilmesi ve eleştirilmesi eşlik etmelidir. Bu bağlamda, İran'ın “Filistin halkını destekleme” politikası, ezilen sömürgeleştirilmiş bir ulusun isteklerini; bölgedeki nüfuzunu genişletmek ve diğer İslam ülkelerindeki muadilleriyle güç rekabetine girmek için kullandığı bir kumar kozuna nasıl dönüştürdüğü de dahil olmak üzere teşhir edilmelidir. Bu tür çürümüş ve gerici “direnişlere” kahrolsun!

İran'ın Deposuna Benzin Döken “Anti-Emperyalist” Eğilime Eleştiri

Rejime karşı olan ve anti-emperyalist eğilimleri dar bir milliyetçi çerçevede kalan aydınların (Ortak Eylem Çağrısı: Ortadoğu'da Dayatılan ‘Yeni Düzen’e Karşı” adlı bildiride yansıtılan) anti-emperyalist olup İİC'nin ve onun “Direniş Ekseni'ndeki” vekilleri, özellikle Hamas ve Hizbullah tarafından yürütülen direnişin gerici içeriği karşısında sessiz kalamayacakları konusunda uyarılmalıdırlar. İranlı aydınların bu sessizliği dünya halkları için çok zararlıdır ve Filistin halkına ve İsrail'in baskı ve işgalinin içeriğini görenlere ihanettir.

Filistin halkının kalbinde devrimci bir önderlik yaratmanın ve gerçek kitlesel insiyatiflere dayanmanın imkansız olduğunu düşünüyorlar. Var olana, yani vaftiz babası İİC olan ve bugün ABD emperyalizmiyle rekabette Çin ve Rus emperyalistlerinin satranç tahtasındaki bir piyon haline gelen gerici “Direniş Ekseni” eğilimine başvuruyorlar. Bu tür bir “Eylem Çağrısında” bulunmak, dünya aydınları arasında hüküm süren güçlü antikomünist akıma katılmak ve

emperyalizm/İslami köktendincilik ikilisini yıkmak yerine, bu ölümcül ikileme katılmaktır.

Hamas, Hizbullah, IŞİD, Taliban ve orada ya da burada oluşturulan sahte “direniş” güçleri teşhir edilmelidir. Tıpkı bizim emperyalizme yaptığımız gibi, savundukları ve temsil ettikleri fikirlerin, değerlerin ve ilişkilerin halk kitlelerin çıkarlarına nasıl doğrudan karşı çıktığını göstermeliyiz. Bu gericiler ve onların güç odakları devrilmelidir, çünkü tıpkı İsrail gibi onlar da bu egemen düzenin temel direkleridir.

İran, Avrupa, ABD gibi her yerde mevcut kutuplaşma düzeni gericilerin çıkarları doğrultusunda hareket etmektedir. Bu gerici (çıklarlar) insanları kutuplaştıran şeydir. Pek çok aydın ve küresel kapitalizme ve onun suçlarına karşı mücadele etmek isteyenler statükoyu desteklemeye boyun eğiyor. Bunun sebebi, durumun özündeki potansiyeli değil, sadece “olanı” görmelidir. Bu durumu bozmak büyük bir fikir savaşını gerektiriyor. Özgürleştirici bir potansiyeli hayata geçirecek bir çizgi için savaşmalıyız. Bu potansiyel bariz olarak görülememektedir ve doğru bir siyasi ve ideolojik çizgi müdahalesi gerektirir: Durumun gerçekliğini bilimsel olarak yansıtan ve gerçek bir devrimin yolunu açacak bir siyasi strateji. Bu çizgi ve onun teorik desteği (devrimci lider Bob Avakian tarafından geliştirilen yeni komünizm) ile ilgili olarak, toplumda yaklaşmakta olan dehşetlerle yüzleşebilecek ve Ortadoğu’nun ve dünyanın insanlar için temelden farklı bir gelecek yaratmanın mümkün olduğu bir güç üretmek için büyük bir mücadele verilmelidir.

Dünya çapında işlenen suçlar arasındaki rekabet devam ediyor ve bunu durdurmak bizim elimizde. Egemen sınıf tarafından üretilen entelektüel ve siyasi çerçeveler hızlıca atılmalıdır. Bir kez daha milyonlarca kez, söylüyoruz: Bu terörü bitirmenin tek yolu komünist devrimden geçer.

DİPNOTLAR:

1. ABD, 19 Ağustos 1953 darbesine dayanarak, Şah rejimine güvenerek ve belirli bir kapitalist sınıf tabakasını ve büyük toprak sahiplerini güçlendirerek, İran’ı ABD’nin “kurtuluş” mücadelelerine (esas olarak bağımsız kapitalist toplumlar yaratmak isteyen küçük burjuva güçler tarafından yönetilen) karşı hareket etmesi için kilit bir askeri üs ve daha önce sosyalist niteliğiyle bilinen Sovyetler Birliği’ne karşı bir siper haline getirdi [1917’den 1950’lerin ortalarına kadar]. Sovyetler Birliği ABD’nin hedefindeydi ve daha sonra, 1950’lerin

sonlarında, ABD ile rekabet halinde emperyalist kapitalist bir ÷lke haline geldiği için ABD'nin Ortadoğu'daki politikalarının hedefi haline geldi.

2. "Kolektif Eylem ağrısı: Ortadoğu'ya Dayatılan "Yeni D÷zen "e Karşı." 12 Ekim 2024. *Radio Zamenehadlı* online kanal tarafından Farsça olarak yayınlanmış ve yazarlar tarafından İngilizce olarak yayınlanmıştır (

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfpxg5YWA4V78HQI4uol-WkM0hZ-4V-vWM4QWR8mZQOWlvV3g/viewform>)